
ERMENİ KATLİAMINA TARİHÇİ BAKIŞI

Oya EREN ÖZER

13.05.2014

13 Mayıs 2014

Yeniçağ

Ermeni çetecileri Ruslarca temin edilmiş çok sayıda silah depoladılar

Ermeni ihtilali

Doğu Anadolu'da Ermeni baş kaldırması tesadüf sayılamayacak şekilde, Osmanlı İmparatorluğunun savaşa gireceğini Rusların anlamasıyla aynı anda başladı. Rusların 2 Kasım 1914'te savaş ilan etmesinden önce, Ermeni çeteleri örgütlenmeye başlamışlardı. İsyanı hazırlık olarak Ermeni çetecileri, çoğu Rus hükümeti tarafından temin edilmiş ve ödenmiş olan yüksek miktarda silah depolamışlardı. Bunlar genellikle Ermeni köylerinde saklanıyor ve belli ki Osmanlı yetkililerinden gizli tutuluyordu. Bu da savaş öncesinde, bölgedeki Osmanlı kontrolünün zayıflığına işaret etmektedir. Örneğin; Osmanlı müfettişlerine göre "Hafikin Tuzhisar köyünde 16 sandık dolusu silah, 20 adet bomba ve bir sandık da mavi üniforma ortaya çıkartılıp el konuldu." Ermeni tüfekleri Osmanlı ordusuna dağıtılanlardan daha üstündü. Devlet müfettişleri Pervari bölgesindeki 10 köyde büyük miktarda silahların saklandığı depolar keşfettiler. Başka silah depoları, doğunun her tarafında bulundu. Muş, Diyarbakır ve Sivas bölgelerinde çok miktarda tüfek ve dinamit bulundu. Ancak, sonradan ortaya çıkan gelişmeler, Osmanlının ele geçirdiklerinin Ermeni ihtilalcilerin sakladığı silahların çok azını teşkil ettiğini gösterdi. Osmanlı vatandaşı olan Ermeniler bekledikleri isyan için sakladıkları silahlarla donanıp, sınırın her iki tarafında da örgütlenmeye başlamışlardı. 1878'de Osmanlının elinden alınmış olan Kars-Ardahan-Artvin sınır bölgeleri ile Van, Erzurum ve Bitlis illerinde çeteler teşkilatlandırılmıştı.

Savaş ilan edilince, Ermeni ihtilalcileri seferber oldular. Daha önceden Rusyaya geçmiş olan Anadolu Ermenileri yeniden Osmanlı İmparatorluğu topraklarına girip çetelere önderlik ettiler. Eskiden Osmanlı Parlamentosunda mebusluk yapmış olan (Armen Garo lakaplı) Garekin Pastırmacıyan bin kişiden kalabalık bir çeteyi örgütledi. 1895'teki Ermeni isyanına liderlik yapmış olan Andranik gibi ünlü çete reisleri, Anadolu ihtilalcilerini örgütlediler ve içlerinde İrandan gelme Ermenilerin de bulunduğu binlerce yeni devşirilmiş üyeyi saflarına kattılar. Daşnak Partisi, çetelere katılmak üzere Kafkasyanın Rusya tarafından savaşçılar devşirdi; bunlar sonradan Osmanlı topraklarına gireceklerdi. Çete üyelerinin kendileri açısından her ne kadar anlamsız bir ayırım ise

de, aralarında hem "Rus" hem de "Türk" Ermenileri bulunmaktaydı. Ermeni gerilla birlikleri Ermeni köylerini dolaşıp, çetelerine katılacak savaşçılar topladılar ve hangi yönleme cevap verdiklerine bağlı olarak, Ermenileri ya zorla ya da gönüllü olarak Rusyanın kontrolü altındaki bölgelere göç ettirdiler. Osmanlı ordusundan firar etmiş olan Ermeni askerlerinden yüksek sayılarda, bu çetelere katılım oldu; takviye edilen gerilla birlikleri hem Anadoluda haydut ve eşkıya çeteleri kurdular hem de Kafkasyada savaşa hazırlanmakta olan Rus ve Ermeni güçlerine katıldılar.

Kaynak/Source: